ERMi uude hoonesse projekteeriti maailma suurim kõrgtehnoloogiline heliinstallatsioon

10 aastat tagasi - 28.09.2016 Autor: AM

1. oktoobril avatakse Eesti Rahva Muuseumi uus hoone Raadil, kus lisaks vana aja eksponaatidele on üleval ühe keskse ekspositsioonina maailma suurim loodushelide aastaringi moodustav heliinstallatsioon. Helimaastike disaineri Taavi Tulevi loodud soome-ugri näituse heliinstallatsioon, mis laotub ligikaudu 1000 ruutmeetrile, kasutab 91-kanalilise heli edastamiseks 126 kõlarit. Suure tõenäosusega on tegemist maailma suurima ruumilist helikogemust pakkuva heliinstallatsiooniga.

Heliinstallatsiooni kavandanud kunstniku Taavi Tulevi sõnul pakub näitus külastajale ainulaadse ruumilise helikogemuse, millesarnast pole Eestis ega lähiriikides varem nähtud ega kuuldud. "Sellel näitusel on heli sümbioosis kogu ülejäänud nähtava ja kogetavaga - ruumiline heli muudab kogu staatilise elavaks. Tulemus viib külastaja meele võrdlemisi hästi kujutatavasse aega ja kohta. Naturaalne loodusfoon paneb külastaja unustama, et ta viibib muuseumis vanade asjade keskel," selgitas Tulev, kes kinnitab, et tähelepanu sai pööratud ka väikestele helidetailidele, mis pakub näitusekülastajatele kindlasti ka üllatusmomente.

Näituste helitaustu on Tulev kujundanud varemgi – hiljuti Eesti Ajaloomuuseumis ja Kumu kunstimuuseumis. ERMi uue hoone installatsioon on aga ainulaadne selle poolest, et näituse külastajat ümbritseva helimaastiku peale hakati mõtlema kohe projekti algstaadiumis. "Kui tihtilugu mõeldakse helile kujunduse juures alles siis, kui käega katsutav ja silmale nähtav juba valmis on, siis antud juhul sai helikujundust planeerima hakata juba enne sisearhitektuurse osa ehitamist. See andis võimaluse kasutada erilisemaid tehnoloogilisi lahendusi heli edastamiseks ning lõpptulemus tuli sellevõrra esteetilisem. Heli on, aga kõlareid näha polegi - tekkiv keskkond mõjub sellevõrra loomulikumana," ütleb Tulev, kes veetis projekti algstaadiumis pikki tunde, otsides oma hiiglaslikest arhiividest välja tundide kaupa loodussalvestusi, mis annaksid edasi soome-ugrilasi ümbritseva looduskeskkonna hääli. Kui arhiividest üht või teist ei leidnud, käis Tulev looduses helijahti pidamas.

Põnevaks teeb näituse see, et külastaja liigub soome-ugri hõimudega tutvudes ühtlasi ka mööda aastaringi: kevadest suvesse, suvest sügisesse, sügisest talve. Näitusel ümbritsevad teda lisaks silmaga nähtavale erinevate aastaaegadega seotud helid: rändlindude tiivavihin, talvised tuuleiilid, jõe vulin, aga ka kivide

veeremine ja lõkke praksumine. Kui öeldakse, et filmist moodustab 50% heli, siis ERMiski annab see kindlasti emotsionaalsust juurde. Tulevi sõnul on teaduslikult tõestatud fakt, et tuttavad loodushelid mõjuvad inimesele hästi, aitavad teemasse sisse elada ja annavad märkamatult konteksti.

Loodus- ja etnograafilisi helisid üksteise otsa lükkides võttis helikunstnik arvesse ka seda, kuidas inimesed näituseruumis liiguvad ning kui kaua ühe või teise ekspositsiooni osa juures aega veedavad. Näituse tehnilise poole eest vastutanud RBG Baltic partneri Marko Erlachi sõnul kasutati niivõrd keerulise installatsiooni tehniliseks edastamiseks 256 sisendit ja väljundit omavat QSC Q-Sys helisüsteemi juhtseadet, 39 sissepahteldatud kõlarit, 15 miniatuurset sisseehitatud kõlarit, 45 lakke süvistatud kõlarit, 6 rippuvat 360 kraadi kõlarit, 9 suundkõlarit, 11 muud efektkõlarit ja ühte bassikõlarit. Kasutusel on veel üheksa sensoritega trigerdatavat heliefekti- ja kaheksa kontaktmikrofoni helinivoode tuvastamiseks.

Taavi Tulev on aastaid loodushelisid salvestanud, mida on kasutatud mitmete näituste ja installatsioonide helikujundustes, lisaks on ta üllitanud loodushelide plaate ja rohkelt originaalmuusikat. Täpsem info: www.taavitulev.com.

- Uudised
- Lahendused

Pilt

